

Samenvatting

In artikel 23 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020 is de mantelzorgwaardering geregeld. Op grond van artikel 23, lid 3 is de wijze waarop deze waardering wordt ingevuld aan het college gelaten. Vanaf 2015 bestaat de waardering in Maastricht uit een jaarlijks geldbedrag van € 200,- dat aangevraagd kan worden door een zorgvrager voor een mantelzorger woonachtig in de gemeente en minstens 8 uur per week of meer, en langer dan drie maanden zorg of terminale zorg verleent in het betreffende kalenderjaar,

Op 11 november 2020 heeft de gemeenteraad de programmabegroting 2021 vastgesteld. Daarmee is tevens ingestemd met bezuinigingsmaatregel 9.6 uit de pré-begroting: Wijziging invulling mantelzorgwaardering” en het realiseren van een jaarlijkse besparing van € 500.000,-. Om deze bezuiniging te kunnen realiseren wordt de waardering vanaf 1 maart 2021 anders ingevuld: het geldbedrag wordt gewijzigd naar € 75,-. Met de verlaging van het bedrag kan de huidige (brede) doelgroep ook in de nieuwe situatie in aanmerking blijven komen voor een waardering. Conform artikel 23, lid 3 van de verordening: “maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht, 2020”, zijn de nieuwe regels opgenomen in de regeling Mantelzorgwaardering gemeente Maastricht 2021 e.v. (zie bijlage). In deze regeling is tevens een overgangsbepaling opgenomen voor mantelzorgers die in de periode van 1 januari 2021 tot en met maart 2021 mantelzorg hebben verleend en de zorg vlak na inwerkingtreding van deze regeling stopt, bijvoorbeeld bij overlijden of verhuizing van de zorgvrager. Zij kunnen nog tot 1 april 2021 een beroep doen op de oude voorwaarden te weten € 200,- Er is tevens een Raadsinformatiebrief bijgevoegd.

Beslispunten

1. In te stemmen met de gewijzigde invulling van de mantelzorgwaardering waarbij het huidige geldbedrag voor mantelzorgers (€ 200,-) wordt gewijzigd naar € 75,- voor mantelzorgers vanaf 12 jaar. Jonge mantelzorgers van 12 tot 18 jaar ontvangen de waardering in de vorm van een waardebon ter hoogte van € 75,- via het Steunpunt Mantelzorg.
2. Vaststellen bijgevoegde Regeling Mantelzorgwaardering gemeente Maastricht 2021 e.v.
3. In te stemmen met bijgevoegde Raadsinformatiebrief en deze ter informatie aan te bieden aan de gemeenteraad.

Besluit Burgemeester en Wethouders d,d, 2 februari 2021:

Conform.

1. Aanleiding

Op 11 november 2020 heeft de gemeenteraad de programmabegroting 2021 vastgesteld. Daarmee is tevens ingestemd met bezuinigingsmaatregel 9.6 uit de pré-begroting: Wijziging invulling mantelzorgwaardering” en het realiseren van een jaarlijkse besparing van € 500.000,-. Als denkrichting voor de invulling van de bezuiniging is meegegeven meer differentiatie aan te brengen in specifieke doelgroepen mantelzorgers en samen met het bedrievennetwerk van “Samen voor Maastricht” en het Steunpunt Mantelzorg alternatieve vormen van waardering te ontwikkelen (bijvoorbeeld in de vorm van vouchers of groepsactiviteiten).

Op grond van artikel 23, lid 3 van de verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020 kan het college bij nadere regeling, regels stellen over op welke wijze zorg wordt gedragen voor de jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers in de gemeente.

Om de bezuiniging te kunnen realiseren is een herziening van de huidige invulling noodzakelijk en moeten de nieuwe voorwaarden bij nadere regeling worden vastgesteld.

2. Context

Mantelzorgers spelen een onmisbare rol bij de ondersteuning en zorg voor hun naasten. Wat ze doen vinden ze vanzelfsprekend, ze zijn er gewoon ingerold en het wordt meestal uit liefde gedaan. Het grootste gedeelte van de mantelzorgers redt zich wel en heeft voldoende veerkracht om met de uitdagingen in het leven om te gaan. Zij willen vooral niet in de spotlights staan maar vinden het wel fijn als ze gezien en/of gehoord worden. Een blijk van waardering wordt daarom veelal geapprecieerd. Gemeenten bepalen op welke wijze zij zorg dragen voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers. Daarmee kunnen zij mantelzorgers waarderen op een manier die aansluit bij de lokale behoeften van mantelzorgers en de lokale mogelijkheden voor ondersteuning. De invulling van de mantelzorgwaardering staat de gemeente dus vrij. Deze individuele waardering van de mantelzorger dient overigens niet verward te worden met de ondersteuning aan mantelzorger in brede zin; deze ondersteuning is cruciaal in het voorkomen van overbelasting van mantelzorgers. De individuele waardering in de vorm van een compliment is hiervoor niet bedoeld; het is een blijk van waardering.

Huidige invulling van de mantelzorgwaardering

Artikel 23 van de Verordening Maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020 regelt de jaarlijkse waardering van mantelzorgers. In lid 2 van dat artikel is opgenomen dat deze een waarde van ten hoogste € 200,- heeft. Verdere invulling van de waardering en hoe het wordt vormgegeven, is conform artikel 23, lid 3 aan het college.

Vanaf 2015 bestaat de mantelzorgwaardering in Maastricht uit een jaarlijks geldbedrag van € 200,- dat gedurende een heel jaar (1 maart tot 1 maart) aangevraagd kan worden door een zorgvrager voor een mantelzorger woonachtig in de gemeente. Iemand moet daarvoor in het betreffende kalenderjaar, minstens 8 uur per week of meer en langer dan 3 maanden zorg verlenen. Als er sprake is van terminale zorg, dan krijgt de mantelzorger de waardering, ongeacht het aantal maanden en uren in zorg per week. In totaal gaat het jaarlijks om zo'n 3.332 mantelzorgers.

3. Gewenste situatie

Nieuwe invulling van de mantelzorgwaardering

Om de jaarlijkse besparing van € 500.000,- te kunnen realiseren is gekeken naar:

- het handhaven van het huidige geldbedrag € 200,- voor een beperkte groep, intensieve mantelzorgers (24 uren) per dag zorgen. En voor de overige mantelzorgers, op de dag van de mantelzorg, een (niet geldelijke) waardering in de buurt.
- het verlagen van het bedrag van € 75,- voor een grotere groep gelijk aan de huidige doelgroep mantelzorgers waaronder de jonge mantelzorgers. En ook voor deze mantelzorgers op de dag van de mantelzorg, een (niet geldelijke) waardering in de buurt.

Er zijn 3 argumenten om te kiezen voor het verlagen van het bedrag:

- 1) De groep intensieve mantelzorgers is moeilijk te definiëren (niet alleen 24uurs zorg is intensief waardoor mantelzorgers buiten de boot vallen);
- 2) De bestaande groep mantelzorgers die nu een geldelijke waardering ontvangt blijft gehandhaafd, daarmee bereikt de gemeente een grote groep mantelzorgers;
- 3) Variant ombuigen naar een lager geldbedrag (tussen € 25,- / € 100,-) zien we landelijk veel terug bij gemeenten.

Invulling van de mantelzorgwaardering vanaf 1 maart 2021 e.v.

Het huidige geldbedrag voor mantelzorgers (€ 200,-) wordt gewijzigd in een bedrag van €75,- voor de mantelzorger vanaf 12 jaar, waarbij de jonge mantelzorgers (12 jaar tot 18 jaar) het bedrag van € 75,- ontvangen in de vorm van een waardebon¹ via het Steunpunt Mantelzorg.

De jonge mantelzorgers worden in de nieuwe regeling specifiek benoemd. Daarmee hopen we op een groter bereik van deze doelgroep.

¹ Reden voor een waardebon i.p.v. een geldbedrag op rekening is dat jongeren niet altijd allemaal een eigen bankrekening hebben. Dit is in de uitvoering makkelijker voor het Steunpunt Mantelzorg.

Overgangsbepaling van 1 januari 2021 tot en met maart 2021

Voor de mantelzorgers die in de periode van 1 januari 2021 tot en met maart 2021 mantelzorg hebben verleend en de zorg vlak na inwerkingtreding van deze regeling stopt bijvoorbeeld door overlijden of verhuizing van de zorgvrager is een overgangsbepaling geregeld. Zij kunnen nog tot 1 april 2021 een beroep doen op de oude voorwaarden te weten € 200,-.

Concreet betekent dit voor de nieuwe regeling dat:

- Een mantelzorger woonachtig in de gemeente: die minstens 8 uur per week of meer, en langer dan drie maanden zorg of terminale zorg verleent komt in aanmerking voor een geldbedrag.
- Het geldbedrag wordt verlaagd van € 200,- naar € 75,-;
- De aanmeldtermijn in de nieuwe regeling loopt voor 2021 van 1 maart tot en met 31 december. En vanaf 2022 e.v. volgende van 1 januari tot en met 31 december;
- Een overgangsbepaling is geregeld voor mantelzorgers die zorg hebben verleend in de periode van 1 januari 2021 tot en met maart 2021 en waarbij die zorg vlak na inwerkingtreding van deze regeling is gestopt bijvoorbeeld door overlijden of verhuizing van de zorgvrager.
- Voor deze overgangsbepaling zijn de oude voorwaarden van toepassing
- De aanmeldtermijn voor deze overgangsbepaling is van 1 januari 2021 tot 1 april 2021

Naar een toekomstbestendige mantelzorgwaardering

Het sociaal domein is op dit moment nog volop in ontwikkeling. Wij willen vroegtijdiger aansluiten bij onze inwoners en hen faciliteren bij het inrichten van een gezond leven. We gaan uit van maatwerk, meer laagdrempeligheid en betaalbaarheid. Dit geldt voor de maatschappelijke ondersteuning maar ook voor de mantelzorgondersteuning. Deze maakt integraal onderdeel uit van de totale maatschappelijke ondersteuning.

De beweging is in gang gezet om de ondersteuning voor mantelzorgers meer te laten aansluiten bij de recente ontwikkeling met betrekking tot de structuren in de buurten. Dit past bij een meer toekomstbestendig beleid ten aanzien van de mantelzorgondersteuning. Waardering van mantelzorgers maakt daar eveneens onderdeel van uit. Juist dichtbij de mantelzorger kan betere aansluiting gevonden met wat er werkelijk voor de mantelzorger toe doet.

De komende jaren (2021 en 2022) gaan we de waardering van mantelzorgers meer buurtgericht vormgeven. Daarbij nemen we tevens de vraag mee van de gemeenteraad om ook het bedrijfsleven meer te betrekken bij de mantelzorgwaardering. Op welke wijze we dat gaan doen is nog in

ontwikkeling. Juist het gezamenlijk (gemeente, inwoners, bedrijfsleven, organisaties) uitdragen van de waardering binnen de buurten, geeft een krachtiger signaal naar onze mantelzorgers en maakt differentiatie naar doelgroepen ook meer mogelijk.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Mantelzorgers zien een mantelzorgwaardering als erkenning van hun inzet. Dit geeft hen daarmee een goed gevoel en draagt bij aan de gezondheid.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Niet van toepassing

8. Financiën

Financieel effect wijziging vanaf 2021

Het budget voor mantelzorgwaardering 2020 is in totaal € 901.000,-. Vanaf 2021 is het totaalbedrag voor de mantelzorgwaardering € 401.000,-. Naar verwachting is dat financiële effect met de nieuwe invulling van de mantelzorgwaardering te realiseren.

Raming vanaf 2021

3.332 volwassenen x € 75,-	: € 249.900,-
1.134 jonge mantelzorgers x € 75,-	: € 85.110,-
Uitvoeringskosten	: € 35.000,-
Totaal	€ 370.010,-

3.332 volwassen mantelzorgers: uitgaande van het aantal aanvragers bestaande regeling.

1.134 jonge mantelzorgers: uitgaande van 1 op de 5 jongeren is mantelzorger van het aantal 12- tot 18-jarigen in Maastricht.

Overgangsbepaling:

Uitgaande van het aantal mantelzorgers (3.332) dat gebruik maakt van de bestaande regeling en het aantal 1.134 jonge mantelzorgers (totaal 4.466) zoals genoemd bij de raming zal naar verwachting slechts een klein percentage aanspraak maken op de mantelzorgwaardering binnen de overgangsbepaling. We verwachten dat het hier om een klein percentage gaat omdat het in de overgangsbepaling gaat om mantelzorg die voortijdig en na een kortdurende periode is gestopt. Mantelzorg loopt in veel gevallen door en is niet kortdurend. Bij terminale zorg is dit vaker wel het geval. Het gaat hierbij vooral om mantelzorgers die mantelzorg hebben verleend en waarbij de zorgvrager in tussenliggende periode is overleden of naar een verpleegtehuis is verhuisd. Voor de overgangsbepaling is het resterende bedrag € 401.000,- - € 370.010,- = € 30.990,- beschikbaar. In acht moet worden genomen dat in het totale aantal geraamde mantelzorgers (4.466) ook al het percentage mantelzorgers zit dat aanspraak zou kunnen maken op de overgangsbepaling. Met andere woorden resteert voor deze groep nog een geraamd bedrag van € 125,- per mantelzorger dat ten laste komt van het restant budget (van € 30.990,-).

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

10. Participatie tot heden

De wijziging met betrekking tot de mantelzorgwaardering komt voort uit een van de bezuinigingsmaatregelen te weten 9.6 uit de pré-begroting. De gemeenteraad heeft ingestemd met deze bezuiniging in november bij de vaststelling van de programmabegroting 2021.

Het college stelt conform artikel 23, lid 3 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020 de nadere regels vast op welke wijze aan deze blijk van waardering inhoud en vorm wordt gegeven. Deze nadere regels liggen nu ter vaststelling voor in de Regeling Mantelzorgwaardering Gemeente Maastricht 2021.

De gemeenteraad wordt daarover middels bijgevoegde Raadsinformatiebrief geïnformeerd.

11. Voorstel

Beslispunten

1. In te stemmen met de gewijzigde invulling van de mantelzorgwaardering waarbij het huidige geldbedrag voor mantelzorgers (€ 200,-) wordt gewijzigd naar € 75,- voor mantelzorgers vanaf 12 jaar. Jonge mantelzorgers van 12 tot 18 jaar ontvangen de waardering in de vorm van een waardebon ter hoogte van € 75,- via het Steunpunt Mantelzorg.

2. Vaststellen bijgevoegde Regeling Mantelzorgwaardering gemeente Maastricht 2021 e.v.
3. In te stemmen met de bijgevoegde Raadsinformatiebrief en deze ter informatie aan te bieden aan de gemeenteraad.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

De administratieve verwerking van de aanvragen mantelzorgwaardering 2021 vindt plaats bij SZMH (volwassen mantelzorgers vanaf 18 jaar) en het Steunpunt mantelzorg (jonge mantelzorgers van 12 jaar tot 18 jaar).

Mensen kunnen geen rechten ontleen aan eerder uitgedeelde waarderingen,

In nauw contact met SZMH en het Steunpunt mantelzorg vindt monitoring en evaluatie plaats ten aanzien van het bereik en het beschikbare budget.